

# בעיות מדידה וחשבונאות ב

פרק 3 - מוסדות ללא כוונת רווח

תוכן העניינים

1. כללי ..... 1

## מוסדות ללא כוונת רווח

### שאלות

(1) להלן שלושה משפטים בנושא מלכ"ר:

- I. מזומנים שהתקבלו עם התניה של תורמים, הקובעת כי השימוש בהם הוא להשקעה ברכוש קבוע, יסווגו בעת רכישת הרכוש הקבוע כפעילות שאינה במזומן.
- II. הכנסות מתרומות, הקצבות, עזבונות ומתנות יוכרו כהכנסות או כתוספות לנכסים נטו שהשימוש בהם הוגבל על ידי הנותן רק כאשר הם מתקבלים בפועל.
- III. הכנסות ממימוש נכסים קבועים, אשר לא קיימת לגביהם הגבלה על התמורה ממימושם, יוצגו כפריטים מיוחדים בדוח על הפעילויות.

איזה מהמשפטים לעיל נכון/ים בהתאם להנחיות תקן חשבונאות מספר 5 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות בדבר דיווח כספי על ידי מלכ"ר?

- א. כל המשפטים.
- ב. רק משפט I.
- ג. רק משפטים II ו-III.
- ד. רק משפט III.
- ה. רק משפטים I ו-II.

(2) להלן שלושה משפטים בנושא כללי חשבונאות ודיווח כספי על ידי מלכ"רים:

- I. הכנסות והוצאות, נכסים והתחייבויות והשינויים בנכסים נטו, יירשמו על בסיס הצבירות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים.
- II. הכנסות מימון נטו יוצגו בסכום המחושב לאחר שסכומים הדרושים על מנת לקיים את התניות התורמים, או את הוראות החוק, לגבי הנכסים נטו שקיימת לגביהם הגבלה, ייזקפו לנכסים נטו שהוגבלו; אם הסכומים הדרושים לעיל עולים על הכנסות המימון נטו, יוצג ההפרש כהוצאת מימון בדוח על הפעילויות.
- III. תרומות או הקצבות שהשימוש בהן הותנה על ידי נותניהן לכיסוי גירעונות משנים קודמות, יוצגו בנפרד כהכנסה מפריטים מיוחדים בדוח על הפעילויות.

איזה /אילו מהמשפטים לעיל נכון/ים, בהתאם לנוסח המשולב של גילוי דעת מספר 69 ותקן חשבונאות מספר 5 בדבר כללי חשבונאות ודיווח כספי על ידי מלכ"רים?

- א. כל המשפטים שגויים.
- ב. רק משפטים I ו-II.
- ג. כל המשפטים נכונים.
- ד. רק משפטים I ו-III.
- ה. רק משפטים II ו-III.

3) בכנס רואי חשבון שנערך לאחרונה בים המלח, בנושא מלכ"רים, נשמעו הטענות הבאות:

- I. במסגרת הנכסים נטו שלא קיימת לגביהם הגבלה, חובה להבחין בין נכסים נטו לשימוש לפעילויות ונכסים נטו ששימשו לרכוש קבוע.
- II. רכוש קבוע יוצג בדוחות הכספיים של מלכ"רים בנכס לפי העלות, ללא כל פחת או כהוצאה במועד הרכישה.
- III. מלאי במלכ"רים יטופל בהתאם לכללי החשבונאות הממשלתיים.

איזו/אילו מהטענות שהושמעו נכונה/ות בהתאם להנחיות הנוסח המשולב של גילוי דעת מספר 69 ותקן חשבונאות מספר 5 בדבר מלכ"רים?

- א. רק טענה I.
- ב. רק טענה II.
- ג. רק טענה III.
- ד. כל הטענות.
- ה. כל הטענות שגויות.

4) להלן שלושה היגדים המתייחסים למוסדות ללא כוונת רווח:

- I. כ"ר יכול לבחור להציג את הדוח על הפעילויות ואת הדוח על השינויים בנכסים נטו במתכונת משולבת או לחוד בדוחותיו הכספיים.
- II. לכ"ר קיימת האפשרות להציג את המיסים על ההכנסה בסעיף כולל בסוף הדו"ח על הפעילויות או בסעיפי ההוצאות בגינן הוטל המס.
- III. בהקבלה פנימית מתחייב המלכ"ר כלפי תורם לקבל תרומות בסכומים מקבילים לסכום שהתורם מעמיד לרשות המלכ"ר.

איזה /אילו מההיגדים לעיל נכון/ים בהתאם להנחיות תקן חשבונאות מספר 5 של המוסד הישראלי לתקינה בדבר כללי חשבונאות ודיווח כספי על ידי מלכ"רים?

- א. רק היגד I.
- ב. רק היגד II.
- ג. רק טענה I ו-II.
- ד. היגדים II ו-III.
- ה. רק היגד III.

5) עמותת "לב אוהב" (להלן "העמותה") הוקמה ביום 1 בינואר 2006, למען חלוקת מצרכים לנזקקים ברחבי הארץ. להלן הפעולות שבוצעו בעמותה בשנת 2006:

- ביום 1 בינואר 2006 תרמה מיכל סך של 2,000,000 ₪ שימשו לפעילות השוטפת של העמותה.
- ביום 31 במרס 2006 רכשה העמותה ממר דניאל מחסן באזור התעשייה כנות ששווי ההוגן הינו 2,000,000 ₪. מר דניאל גבה סך של 1,700,000 ₪ בלבד וקבע שהיתרה תהווה תרומה לעמותה. אומדן אורך החיים השימושיים של המחסן הינו 25 שנה.
- ביום 30 ביוני 2006 תרם מר לוי 180,000 ₪, תוך התנייה שהכספים ישמשו למימון לרכישת מוצרים בסיסיים לתינוקות (דייסות, גרבר, חיתולים, ועוד) וחלוקתם לנזקקים.
- ביום 23 בדצמבר 2006 רכשה העמותה דייסות שונות בסכום כולל של 46,000 ₪.
- ביום 1 ביולי 2006 קיבלה העמותה תרומה בסך 1,000,000 ₪ מגברת אלימלך. בהתאם להתניית גברת אלימלך, התרומה הופקדה באותו היום בפקדון שאינו צמוד הנושא ריבית שנתית של 12%. הריבית מתקבלת אחת לשנה החל מיום 30 ביוני 2007. בהתאם להתניית גברת אלימלך, תורשה העמותה להשתמש בפירות הקרן בלבד, כך שמחצית מפירות הקרן ישמשו את העמותה לצורך הפעילות השוטפת והמחצית הנוספת לרכישת יינות לקידוש בערב שבת וחלוקתם לנזקקים.
- בשנת 2006 שילמה העמותה משכורות בסך של 70,000 ₪ ומיסים עירוניים בסך של 45,000 ₪.
- העמותה מיישמת בדוחותיה את האמור בסעיף 25 לתקן 5 המשולב בדבר רישום שירותים שנתקבלו ללא תמורה.

מהו סכום ההכנסות נטו, כפי שיירשמו בדוח על הפעילות של עמותת "לב אוהב" לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2006?

- א. 1,894,000 ₪.
- ב. 2,065,000 ₪.
- ג. 1,885,000 ₪.
- ד. 1,864,000 ₪.
- ה. 1,855,000 ₪.

מהי יתרת "נכסים נטו שקיימת לגביהם בעלת אופי זמני", כפי שתירשם במאזן עמותת "לב אוהב" ליום 31 בדצמבר 2006?

- א. 210,000 ₪.
- ב. 240,000 ₪.
- ג. 180,000 ₪.
- ד. 164,000 ₪.
- ה. 134,000 ₪.

- 6) עמותת "אדי" (להלן "העמותה") הוקמה ביום 1 בינואר 2007 והיא עוסקת בקידום השתלות אברים בישראל. להלן פעולות בדבר פעילות העמותה בשנת 2007:
- ביום 1 בינואר 2007 קיבלה העמותה מבנה כתרומה. ערכו של המבנה ליום 1 בינואר 2007, בהתאם להערכת שמאי, הוא 1,200,000 ₪ ואורך החיים של המבנה הינו 25 שנים (מרכיב הקרקע הינו  $\frac{1}{3}$  מהמבנה).
  - ביום 31 במרס 2007 רכשה העמותה ארבע מערכות מחשוב ששוויין הנאות הכולל הינו 190,000 ₪. בעל החנות שחיו ניצלו בשל תרומת מח עצם גבה 140,000 ₪ בלבד וקבע שהיתרה תהווה תרומה לעמותה. אורך החיים של מערכות המחשוב הינו 4 שנים.
  - ביום 1 באפריל 2007 קיבלה העמותה מענק חד פעמי ממשד הבריאות לפעילותה השוטפת, בסך של 720,000 ₪.
  - ביום 1 ביולי 2007 העביר חיים, קשיש כבן 80, לעמותה 800,000 ₪. הוסכם כי בתמורה תשלם לו העמותה 6,680 ₪ בתחילת כל חודש לכל ימי חייו, החל מיום 1 באוגוסט 2007. ההתחייבות האקטוארית ליום 1 ביולי 2007 נאמדה בסכום של 556,400 ₪. ביום 31 בדצמבר 2007, בעקבות התדרדרות במצבו הבריאותי של חיים, עודכנה ההתחייבות האקטוארית לסכום של 530,000 ₪.
  - ביום 1 באוקטובר 2007 הסכים מנכ"ל משרד הבריאות להעביר לעמותה סכום של 200,000 ₪ לצורך רכישת קמפיין הסברה לחשיבות תרומות איברים בישראל. התרומה הותנתה בכך שהעמותה תגייס סכום זהה נוסף עבור רכישת הקמפיין. עד לתאריך החתימה על הדוחות הכספיים לא הצליחה העמותה לגייס תרומה זהה.
  - במהלך שנת 2007 שילמה העמותה עבור רכישת פירסום והסברה, סכום כולל של 240,000 ₪.
  - בשנת 2007 שילמה העמותה משכורות בסך של 60,000 ₪ ומיסים עירוניים בסך של 42,000 ₪.

למעט הנתונים המפורטים לעיל, לא התרחשו פעולות נוספות בעמותה.

מהו סכום ההכנסות נטו כפי שיופיע בדוח על הפעילות של עמותת "אדי" לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2007 (ב-₪)?

- 303,375.
- 298,500.
- 310,375.
- 269,975.
- 510,375.

מהי יתרת נכסים נטו, שקיימת לגביהם הגבלה בעלת אופי זמני, ליום 31 בדצמבר 2007 (ב-ש)?

- א. 250,600.
- ב. 243,600.
- ג. 203,200.
- ד. 243,280.
- ה. 236,600.

מהי יתרת "נכסים נטו שלא קיימת לגביהם הגבלה – ששימשו לרכוש קבוע" ליום 31 בדצמבר 2007?

- א. 1,168,000.
- ב. 1,182,375.
- ג. 1,208,625.
- ד. 1,250,000.
- ה. 1,322,375.

7) עמותת "חורף חם" (להלן: "העמותה") הוקמה ביום 1 בינואר 2007 למטרת

איסוף וחלוקת בגדים ומצרכים לנזקקים ברחבי הארץ.

להלן נתונים לגבי פעילות העמותה בשנת 2007:

1. ביום 1 בינואר 2007 קיבלה העמותה סך של 200,000 ₪ כתרומה מגב' לוי. התרומה מיועדת לשימוש לפעילות השוטפת של העמותה.
2. ביום 1 בינואר 2007 רכשה העמותה 2 מחשבים בעלות של 2,000 ₪ כל אחד. מחיר המחירון של כל מחשב עמד על 4,500 ₪. יתרת התשלום התקבלה כתרומה לעמותה על ידי חברת "מחשב לכל".
3. ביום 30 במרס 2007 קיבלה העמותה מחברת "האנגר" בע"מ זכות להשתמש במחסן שבבעלות החברה, לאחסון המוצרים שנאספים על ידי העמותה עד ליום 31 בדצמבר 2007. שכ"ד של מחסן דומה נאמד ב-5,000 ₪ לחודש.
4. אחת לחודש, החל מיום 1 באפריל 2007, מועברת לחשבון הבנק של העמותה תרומה ממר כהן בסך של 10,000 ₪ לפעילותה השוטפת של העמותה.
5. ביום 30 ביוני 2007 תרם מר יהושע לעמותה 150,000 ₪ תוך התניה שהכספים ישמשו לרכישת שמיכות חורף וחלוקתן לנזקקים (ראה גם סעיף 7 להלן).
6. בשנת 2007 שילמה העמותה משכורות בסך של 120,000 ₪ ומיסים עירוניים בסך של 50,000 ₪. יש להתעלם ממרכיב הפיצויים.
7. במהלך חודש יולי 2007 רכשה העמותה 70 שמיכות חורף בעלות של 200 ₪ כל אחת וחילקה אותן לנזקקים במהלך חודש אוגוסט 2007 (ראה גם סעיף 5 לעיל).
8. ביום 1 באוגוסט 2007 קיבלה העמותה תרומה בסך 1,000,000 ₪ מגברת שביט. בהתאם להתניית גברת שביט, התרומה הופקדה באותו היום בפקדון בבנק שמניב תשואה שנתית נומינלית של 12%. הריבית מתקבלת אחת לשנה ביום 31 ביולי של כל שנה. העמותה תורשה להשתמש בפירות הקרן בלבד. השימוש בתשואה הוגבל, מחצית לצורך הפעילות השוטפת ומחצית לרכישת תנורי חימום וחלוקתם לנזקקים. (הניחו ריבית פשוטה לתקופות קצרות משנה).

9. ביום 1 באוקטובר 2007 קיבלה העמותה מענק חד פעמי ממשרד הרווחה לפעילותה השוטפת בסך של 250,000 ₪.
10. ביום 1 באוקטובר 2007 הסכימה חברת "אלקטרוניקה" בע"מ להעביר לעמותה סכום של 300,000 ₪ לצורך הפקת יריד איסוף מוצרים. התרומה הותנתה בכך שהעמותה תגייס סכום זהה נוסף עבור היריד ממקורות אחרים. עד לתאריך החתימה על הדוחות הכספיים לא הצליחה העמותה לגייס תרומה בסכום זהה.
11. במהלך השנה שילמה העמותה עבור רכישת מוצרי צריכה שונים לחלוקה, סכום של 125,000 ₪.
12. העמותה מיישמת בדוחותיה את האמור בסעיף 25 לתקן 5 המשולב, בדבר רישום שירותים שנתקבלו.
13. מחשבים מופחתים על פני 3 שנים.

מהו סכום ההכנסות נטו, כפי שיירשמו בדוח על הפעילות של עמותת "חורף חם" לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2007?

א. 292,000 ₪.  
 ב. 428,000 ₪.  
 ג. 293,667 ₪.  
 ד. 268,667 ₪.  
 ה. 267,000 ₪.

מהי יתרת "נכסים נטו שקיימת לגביהם הגבלה בעלת אופי זמני", כפי שתירשם במאזן עמותת "חורף חם" ליום 31 בדצמבר 2007?

א. 161,000 ₪.  
 ב. 136,000 ₪.  
 ג. 175,000 ₪.  
 ד. 25,000 ₪.  
 ה. 11,000 ₪.

- 8) עמותת "שחמט לכל ילד" (להלן - העמותה) הוקמה ביום 1 בינואר 2008 במטרה ללמד שחמט ילדים בשכונות מצוקה בפריפריה. להלן פעילות העמותה בשנת 2008:
- ביום 1 בפברואר החלה העמותה להעסיק את ערן, מייסד העמותה, כמנהל בשכר חודשי של 15 אלפי ₪. הוצאות השכר משולמות ב-10 לחודש העוקב.
  - ביום 2 בפברואר 2008 קיבלה העמותה תרומה במזומן מהקבלן אמיר בסך 3,000 ₪, לשם הקמת מבנה בן 3 קומות, אשר קומתו הראשונה תשמש את העמותה לשימושה ושתי הקומות הנוספות תשמשנה את מר אמיר לצרכיו העסקיים. נכון ליום 31 בדצמבר טרם הושלם המבנה והעלויות שהושקעו בו הסתכמו ל-1,500 ₪ אלפי ₪.

- ביום 1 באפריל 2008 קיבלה העמותה ציוד מחשוב מגברת אמלי לצורך פעילותה השוטפת. שוויים ההוגן נאמד ב-600 אלפי ₪ (לכל אורך השנה). בהתאם לתנאי התרומה, מימוש ציוד המיחשוב יתאפשר רק על מנת להחליפו. ביום 31 בדצמבר מכרה החברה מחצית מציוד המחשוב ורכשה מיידיית ציוד מחשוב נוסף - בעלות של 300 אלפי ₪.
- ביום 1 בנובמבר 2008 אושר לעמותה מענק חד פעמי ממשרד החינוך, לצורך פעילותה השוטפת, בסך של 350 אלפי ₪. המענק התקבל בפועל ביום 30 בינואר 2009.

נתונים נוספים :

שיעור פחת :

מבנים - 5%

ציוד מחשוב - 33%

שיעורי מס :

מס שכר - 9%

מס מעסיקים - 6%

מהי יתרת "נכסים נטו שלא קיימת לגביהם הגבלה - ששימשו לרכוש קבוע" ליום 31 בדצמבר 2008?

א. 200 אלפי ₪.

ב. 500 אלפי ₪.

ג. 700 אלפי ₪.

ד. 900 אלפי ₪.

ה. 1,000 אלפי ₪.

מהי יתרת "נכסים נטו שלא קיימת לגביהם הגבלה - שלא יועדו" ליום 31 בדצמבר 2008?

א. 160 אלפי ₪ ביתרת זכות.

ב. 338 אלפי ₪ ביתרת חובה.

ג. 185 אלפי ₪ ביתרת זכות.

ד. 309 אלפי ₪ ביתרת זכות.

ה. 190 אלפי ₪ ביתרת חובה.

9) עמותת "בריאות ירוקה" (להלן: העמותה) הוקמה ביום 1 בינואר 2009 במטרה לגדל ולתת קנביס רפואי לחולים שקיבלו אישור מיוחד לכך. להלן דיווחים על פעילות העמותה בשנת 2009:

- ביום 1 בינואר קיבלה העמותה תרומה ממשד הבריאות בסך 1,000 אלפי ₪, וזאת תוך התניה כי הכסף ישמש לרכישת קרקע וחממה לגידול הקנביס הרפואי.
- ביום 1 באפריל קיבלה העמותה תרומה בתנאי אנונה בסך 500 אלפי ₪ ממר שרון - חולה סרטן שנעזר בשירותי העמותה, וזאת בתמורה לבן שהעמותה תשלם למר שרון קיצבה חודשית בסך 10 אלפי ₪ בסוף כל חודש, החל מיום 30 באפריל 2009 ועד לתום חייו. על פי ההסכם עם מר שרון, לאחר מותו יהיה ניתן להשתמש ביתרת הקרן לפעילותה השוטפת של העמותה. כבר באותו מועד פנתה העמותה לאקטואר אשר העריך כי מר שרון יחיה עוד 4 שנים. ביום 1 בדצמבר מת מר שרון עקב טיפול רפואי שכשל.
- ביום 1 ביולי רכשה העמותה 5 דונם אדמה חקלאית לגידול קנביס רפואי בצפון הארץ, בסכום של 800 אלפי ₪ ובו בזמן הקימה חממות מיוחדות שיובאו מהולנד בסך של 300 אלפי ₪.
- החל מיום 1 בפברואר 2009 מעסיקה העמותה 5 עובדים בשכר של 5 אלפי ₪ לחודש לכל עובד ושני מנהלים בשכר של 9 אלפי ₪"ח לכל עובד לחודש. השכר משולם ביום ה-10 לחודש העוקב.
- לעמותה מגיעים מתנדבים שונים לעבודה בחממות, אשר תפקידם להשקות את הצמחים, תפקיד שאינו דורש מיומנות מקצועית כלשהי. בשנת 2009 התנדב בכל יום עובד אחד שעבד 8 שעות בהתנדבות (בסה"כ 250 ימי עבודה), כאשר שוויה של שעת עבודה הינו 25 ₪ לשעה.
- ביום 1 באוגוסט 2009 רכשה העמותה את הפסל "אות לחיים" של הפסלת הישראלית מיכאלה תמורת 50 אלפי ₪ במזומן.
- במהלך שנת 2009 קיבלה העמותה תרומות בסך 1,250 אלפי ₪ מגורמים פרטיים שונים והוציאה 100 אלפי ₪ להסברה על השימוש בקנביס הרפואי.

נתונים נוספים:

שיעור ההיוון החודשי של העמותה הינו 0.4% והוא היה קבוע למשך כל שנת 2009.

שיעור הפחת:

חממות - 10%  
נכסים אחרים - 20%

שיעורי המס:

מס שכר - 9%  
מס מעסיקים - 6%

העמותה חותמת על דוחותיה הכספיים ביום 15 בינואר 2010. יש לעגל סכומים לאלף ה-₪ הקרוב.

מהי יתרת "נכסים נטו שלא קיימת לגביהם הגבלה - שלא יועדו" ליום 31 בדצמבר 2009 בעמותה?

- א. 1,011 אלפי ₪.
- ב. 876 אלפי ₪.
- ג. 976 אלפי ₪.
- ד. 926 אלפי ₪.
- ה. 861 אלפי ₪.

בהנחה שמר שרון נפטר באופן מפתיע ביום 28 בפברואר 2010, מה תהיה יתרת ההתחייבות כלפי מר שרון ליום 31 בדצמבר 2009?

- א. 0 אלפי ₪.
- ב. 369 אלפי ₪.
- ג. 360 אלפי ₪.
- ד. 436 אלפי ₪.
- ה. 390 אלפי ₪.